

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘΜ. 12 / Π /1998

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου) την 23η Ιουλίου 1998, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ., με την εξής σύνθεση :

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Νικόλαος Παραθύρας,

Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,

Χαρίλαος Χάρακας,

Λεωνίδα Νικολούζος,

Μελίνα Μουζουράκη,

Ηλίας Σουφλερός, κωλύμενου του τακτικού Δημητρίου Τζουγανάτου και

Ιωάννης Κατσουλάκος.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν στη συνεδρίαση λόγω κωλύματος.

Θέμα της συνεδρίασεως ήταν ο έλεγχος της συγκέντρωσης των εταιρειών IMPERIAL TOBACCO GROUP PLC και IMPERIAL TOBACCO HOLDINGS (HOLLAND) B.V. αφενός και DOUWE EGBERTS VAN NELLE PARTICIPATIONS, SARA LEE/DE N.V, DOUWE EGBERTS VAN NELLE TOBACCO INTERNATIONAL BV, B.V. VEREENIGDE SNEEKER TABAKSFABRIEKEN, VOORHEEN ZANDHUIZEN EN POSTMA, DOUWE EGBERTS VAN NELLE TABAKSPRODUCTIEMAATSCHAPPIJ B.V. και DOUWE EGBERTS VAN NELLE TOBACCO NETHERLANDS BV αφετέρου, η οποία συμφωνήθηκε με τη γνωστοποιηθείσα την 1.6.1998 στη Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β ν.703/77, όπως ισχύει, από 2.6.1998 σύμβαση.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν α) η εταιρεία IMPERIAL TOBACCO GROUP PLC δια των πληρεξουσίων δικηγόρων της Νικολάου Δεσύπρη και Αθηνάς Σκουλαρικού, και β) ο όμιλος εταιριών Sara Lee/De NV δια των πληρεξουσίων δικηγόρων της Δημητρίου Κόκκαλη και Αλκιβιάδη Ψάρρα.

Στην αρχή της συνεδρίασης, τον λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και κατέληξε προτείνοντας τη μη απαγόρευση της υπό κρίση συγκέντρωσης, δεδομένου ότι δεν αναμένεται να έχει ως αποτέλεσμα τον σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά. Στη συνέχεια το λόγο έλαβαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των παρισταμένων εταιρειών, οι οποίοι ανέπτυξαν τις θέσεις αυτών, έδωσε πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν από την Επιτροπή τη μη απαγόρευση της συγκέντρωσης. Κατόπιν, ο Πρόεδρος της Επιτροπής έδωσε προθεσμία στα ενδιαφερόμενα μέρη μέχρι τις 27.7.1998 για να προσκομίσουν υπομνήματα.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη την 30.7.1998, την οποία συνέχισε στις 31.8.1998 και 10.9.1998, στην ίδια ως άνω αίθουσα, κατά την οποία, αφού έλαβε υπόψη της τα

στοιχεία του φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικά, τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά την συζήτηση της υποθέσεως και το κοινό υπόμνημα που αυτά υπέβαλαν,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I.1. Η εταιρεία με την επωνυμία IMPERIAL TOBACCO GROUP PLC (στο εξής ITG), η οποία προτίθεται να προβεί στην κρινόμενη εξαγορά μέσω της νεοσυσταθείσας θυγατρικής της εταιρείας IMPERIAL TOBACCO HOLDINGS (HOLLAND) B.V., εδρεύει στο Ηνωμένο Βασίλειο και δραστηριοποιείται σε εθνική και ευρωπαϊκή κλίμακα στην κατασκευή και πώληση προϊόντων καπνού, συμπεριλαμβανομένων τσιγάρων, καπνού για πίπα, καπνού για στρίψιμο τσιγάρου στο χέρι και σιγαρόχαρτων. Οι πωλήσεις της ITG στην Ελλάδα, όσον αφορά μεν τα τσιγάρα της που φέρουν τα σήματα Regal, Superkings, Embassy, καθώς και τον καπνό, που φέρει τα σήματα ο μεν για την πίπα St Bruno και Three Nuns, ο δε για στρίψιμο τσιγάρων Golden Virginia, γίνονται από την θυγατρική της εταιρεία IMPERIAL TOBACCO INTERNATIONAL LIMITED, μέσω της εταιρείας REEMTSMA ΕΛΛΑΣ Α.Ε., ενώ οι πωλήσεις των σιγαρόχαρτων και των σωληναρίων για το στρίψιμο των τσιγάρων γίνονται από την επίσης θυγατρική της εταιρεία RIZLA INTERNATIONAL B.V., που εδρεύει στην Ολλανδία, μέσω της εταιρείας SENA TRADING. Ο κύκλος εργασιών της ITG κατά το έτος 1997 ανήλθε στη μεν Ελλάδα σε 1.385.000 ECU, ενώ παγκοσμίως σε 1.283.000.000 ECU.

2. Η εταιρεία με την επωνυμία DOUWE EGBERTS VAN NELLE PARTICIPATIONS, κατέχοντας το σύνολο των μετοχών των εταιρειών DOUWE EGBERTS VAN NELLE TOBACCO INTERNATIONAL BV, DOUWE EGBERTS VAN NELLE TOBACCO NETHERLANDS BV, B.V. VEREENIGDE SNEEKER TABAKSFABRIEKEN, VOORHEEN ZANDHUIZEN EN POSTMA και DOUWE EGBERTS VAN NELLE TABAKSPRODUCTIEMAATSCHAPPIJ B.V. (στο εξής DEVN), αποτελεί τον κλάδο καπνού της εταιρείας με την επωνυμία SARA LEE/DE N.V.. Η εταιρεία εδρεύει στην Ολλανδία και δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία καπνού για στρίψιμο τσιγάρων και καπνού πίπας, καθώς και στην εμπορία σιγαρόχαρτων. Στην Ελλάδα η DEVN πωλεί, μέσω της εταιρείας ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Α.Ε., καπνό για στρίψιμο με τα σήματα Drum και Van Nelle και καπνό για πίπα με το σήμα Amphora, καθώς και σιγαρόχαρτα των εταιρειών RIZLA και MIGUEL Y COSTAS. Ο κύκλος εργασιών της DEVN στην Ελλάδα για το έτος 1997 ανήλθε στο ποσό των 1.883.000 ECU, ενώ ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της εταιρείας για το ίδιο έτος στο ποσό των 270.300.000 ECU περίπου.

II. Στις 2.6.1998 υπογράφηκε σύμβαση μεταξύ των εταιρειών DOUWE EGBERTS VAN NELLE PARTICIPATIONS, SARA LEE/DE N.V., DOUWE EGBERTS VAN NELLE TOBACCO INTERNATIONAL BV, DOUWE EGBERTS VAN NELLE TOBACCO NETHERLANDS BV, B.V. VEREENIGDE SNEEKER TABAKSFABRIEKEN, VOORHEEN ZANDHUIZEN EN POSTMA και DOUWE EGBERTS VAN NELLE TABAKSPRODUCTIEMAATSCHAPPIJ B.V. και των εταιρειών IMPERIAL TOBACCO HOLDINGS (HOLLAND) B.V. και IMPERIAL TOBACCO GROUP PLC. Σύμφωνα με τη σύμβαση αυτή η τελευταία εξαγοράζει, μέσω της προτελευταίας, το σύνολο των μετοχών των εταιρειών που απαρτίζουν τον κλάδο καπνού της SARA LEE. Η ολοκλήρωση της συναλλαγής

εξαρτάται από τους αναφερόμενους στο παράρτημα 8 της σύμβασης όρους, μεταξύ των οποίων την οριστική έγκριση από τις αρχές ανταγωνισμού του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιρλανδίας, της Γερμανίας, της Ολλανδίας, του Βελγίου, της Ισπανίας, της Αυστραλίας και της Ελλάδας.

Με τη συμφωνία αυτή, η ITG αποκτά το σύνολο των μετοχών και τον πλήρη έλεγχο της DEVN και δημιουργείται συνεπώς οριζόντια συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 2β, η οποία εμπίπτει στις σχετικές με τις συγκεντρώσεις ρυθμίσεις του ν.703/77, όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα.

III.1. Η σχετική αγορά των προϊόντων που αφορά η συγκέντρωση περιλαμβάνει το σύνολο εκείνο των προϊόντων που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους, ενώ η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

Οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση εταιρείες ITG και DEVN δραστηριοποιούνται αμφότερες στην αγορά των τσιγάρων και του καπνού, που περιλαμβάνουν τα τσιγάρα υπό την έννοια των έτοιμων τσιγάρων, τον καπνό που χρησιμοποιείται για στρίψιμο για ιδιόχειρη παρασκευή τσιγάρου, τον καπνό για πίπα και τα σιγαρόχαρτα. Συγκεκριμένα, η εξαγοράζουσα δραστηριοποιείται σε όλο το φάσμα των προϊόντων αυτών, ενώ η εξαγοραζόμενη δεν παράγει ούτε πωλεί τσιγάρα, αλλά δραστηριοποιείται μόνο στην παραγωγή και πώληση καπνού, τόσο για στρίψιμο όσο και για πίπα και στην πώληση σιγαρόχαρτων.

2.α. Από τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη της Επιτροπής προκύπτει για τους λόγους που ακολουθούν ότι τα προαναφερόμενα προϊόντα αποτελούν το καθένα χωριστή αγορά.

Συγκεκριμένα, ο καπνός για πίπα θεωρείται ημιτελικό προϊόν, το οποίο διακρίνεται από τα λοιπά προϊόντα. Αφενός μεν διακρίνεται από τα τσιγάρα καθώς δεν προϋποθέτει καν τη χρήση σιγαρόχαρτου. Εξάλλου, διατίθεται σε τιμή αισθητά υψηλότερη από τα άλλα είδη καπνού, προϋποθέτει δε την αγορά πίπας, απευθύνεται, τέλος, σε διαφορετικό καταναλωτικό κοινό απ' ότι ο καπνός που προορίζεται για στριφτό τσιγάρο, και συγκεκριμένα σε μεγαλύτερους σε ηλικία και συνήθως ευπορότερους καταναλωτές.

2.β. Τα σιγαρόχαρτα και τα έτοιμα σωληνάκια είναι προϊόντα συμπληρωματικά του καπνού για στρίψιμο καθώς χρησιμοποιούνται από τον καταναλωτή μόνο σε συνδυασμό με τον καπνό αυτό προκειμένου να παρασκευαστεί το στριφτό τσιγάρο. Διατίθενται στην αγορά είτε ανεξάρτητα είτε εντός της συσκευασίας του καπνού για στρίψιμο, ενώ σε ορισμένη ποσότητα παρέχονται δωρεάν από το Ελληνικό Δημόσιο σε παραγωγούς καπνού.

2.γ. Ο καπνός για στρίψιμο είναι λεπτότερος από αυτόν των έτοιμων τσιγάρων και χρησιμοποιείται για την παρασκευή στριφτών τσιγάρων από τον ίδιο τον καταναλωτή είτε με τη χρήση σιγαρόχαρτου που τυλίγεται γύρω από τον καπνό με ή χωρίς φίλτρο είτε με τη χρήση σωληναρίου σιγαρόχαρτου, ενώ τα έτοιμα βιομηχανοποιημένα τσιγάρα παράγονται ως τέτοια σε τελική μορφή από το εργοστάσιο.

Το ότι τόσο ένα στριφτό όσο και ένα έτοιμο τσιγάρο απευθύνονται σε καταναλωτές - καπνιστές, έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό τον εισπνεόμενο καπνό και ικανοποιούν τον εθισμό του καταναλωτή στο κάπνισμα, προσφέρονται δε για το λόγο αυτό στα ίδια σημεία πώλησης, δεν διαγράφουν, αντίθετα με όσα ισχυρίζονται οι γνωστοποιούσες εταιρείες, παρά το γενικό πλαίσιο της αγοράς η οποία εξετάζεται. Εντός της αγοράς αυτής διακρίνονται, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους ειδικότερες σχετικές αγορές. Όπως δέχεται και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην απόφασή της 17.6.1998 με αριθμό E(1998)14437, όπου η Επιτροπή εξετάζοντας ενδεχόμενη εφαρμογή του άρθρου 86 ΣυνθΕΟΚ στην Ιταλία ως προς την αγορά των τσιγάρων και ρητά εξαιρεί από αυτήν τα υπόλοιπα βιομηχανοποιημένα καπνά, όπως τα πούρα, τα πουράκια, τον κομμένο καπνό (για στρίψιμο) και τον καπνό για εισπνοή.

Πράγματι, πέραν του διαφοροποιημένου τρόπου παραγωγής και επεξεργασίας των καπνών για τα έτοιμα και τα στριφτά τσιγάρα, του διαφορετικού τρόπου φορολογικής αντιμετώπισης, καθώς και τις διαφορές στο άρωμα και τη γεύση - οι οποίες πάντως υπάρχουν ούτως ή άλλως στους διάφορους τύπους τόσο έτοιμων όσο και στριφτών τσιγάρων -, σημαντικό για τον καταναλωτή είναι ότι ενώ το τσιγάρο εργοστασίου προσφέρεται έτοιμο σε αυτόν προς κατανάλωση, το στριφτό απαιτεί από αυτόν να το παρασκευάσει ο ίδιος. Ο καταναλωτής του στριφτού τσιγάρου βρίσκει ενδιαφέρον και απόλαυση στην εμπλοκή του στη διαδικασία παρασκευής, η οποία επιπλέον επιτρέπει τους συνδυασμούς ειδών και ποσότητας - πυκνότητας καπνού και διαφορετικών ειδών σιγαρόχαρτου. Οι δύο τύποι τσιγάρων ακριβώς λόγω της βασικής αυτής διαφοράς σε σχέση με την παρασκευή τους ή μη από τον καταναλωτή απευθύνονται σε διαφορετικό καταναλωτικό κοινό καπνιστών, το οποίο έχει διαφορετικές συνήθειες και προτιμήσεις, που συνδέονται και με στοιχεία όπως η ηλικία, ή το επάγγελμα. Η υποκατάσταση μεταξύ των δύο τύπων είναι για το λόγο αυτό περιορισμένη, εκτίμηση την οποία έχουν και οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον υπό εξέταση κλάδο, σύμφωνα με στοιχεία που συγκέντρωσε η Γραμματεία της Επιτροπής. Εξάλλου, τα επικαλούμενα από τις γνωστοποιούσες επιχειρήσεις στοιχεία δειγματοληπτικής έρευνας που πραγματοποίησε η εταιρεία FOCUS A.E. την περίοδο Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου 1997 με θέμα «εθνική έρευνα επί του καπνίσματος», με βάση τα οποία, από το σύνολο των ελλήνων καπνιστών στριφτών τσιγάρων, που ανέρχονται, σύμφωνα με την εταιρεία, μόλις στο 1,9% του συνολικού πληθυσμού της χώρας, το 28% καπνίζει αποκλειστικά τέτοια, ενώ το 72% των καπνιστών στριφτών τσιγάρων καπνίζει εξίσου και έτοιμα, δεν είναι δυνατό να ληφθεί υπόψη, καθώς α) δεν προσκομίσθηκε η ίδια η έρευνα αλλά έγγραφο της εταιρείας, η οποία φέρεται να την πραγματοποίησε, στο οποίο αναφέρεται συνοπτικά το παραπάνω συμπέρασμα συμπεράσματα της έρευνας, β) τα προσκομισθέντα στοιχεία είναι μονομερή καθώς δεν παρουσιάζονται στοιχεία για το σύνολο των καπνιστών και ιδιαίτερα οι προτιμήσεις και οι συνήθειες των καπνιστών έτοιμων τσιγάρων, που αποτελούν και τη συντριπτική πλειοψηφία των καπνιστών, και γ) από τα προσκομισθέντα στοιχεία, δεν προκύπτουν ο ερευνητικός σκοπός, η μέθοδος και τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν στην έρευνα, καθώς και τα ακριβή ερωτήματα που τέθηκαν στους ερωτηθέντες.

3. Οσον αφορά τα μερίδια αγοράς, από τις εκτιμήσεις και τα στοιχεία που συνέλεξε μετά από έρευνα η Γραμματεία της Επιτροπής, τις εκτιμήσεις και τα λοιπά στοιχεία που προσκόμισαν οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις για το έτος 1997, προκύπτει ότι στη μεν αγορά του καπνού για πίπα το μερίδιο της ITG ανέρχεται περίπου στο 2,1% και της DEVN στο 12%, και

αθροιστικά στο 14,1% και κατά συνέπεια, παρέλκει η περαιτέρω εξέταση των συνθηκών ανταγωνισμού στην αγορά αυτή, της οποίας εξάλλου το μέγεθος είναι πολύ περιορισμένο ανελθόν το 1997 σε μόλις 33 τόννους. Στην αγορά σιγαρόχαρτων το μερίδιο της ITG ανέρχεται περίπου στο 23,6% και της DEVN στο 36,9% και αθροιστικά στο 60,5%, ενώ στην αγορά του καπνού για στρίψιμο η μεν ITG έχει μερίδιο 6% και η DEVN 54,7% και αθροιστικά 60,7%.

Συνεπώς, η υπό κρίση συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση και σε προληπτικό έλεγχο σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4β παρ. 1 και 4γ του ν.703/77, όπως ισχύει, δεδομένου ότι πληρούται η πρώτη προϋπόθεση υπαγωγής της συγκέντρωσης στη διαδικασία του προληπτικού ελέγχου του άρθρου 4γ ν.703/77, καθώς το μερίδιο που συγκεντρώνουν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις στις αγορές του καπνού για στρίψιμο στο χέρι (60,7%) και του σιγαρόχαρτου (60,5%) υπερβαίνει το κατώτατο όριο του 25%, που προβλέπεται από το νόμο στην παραπάνω διάταξη.

4. Κατά τη γνώμη ωστόσο δύο μελών της Επιτροπής, οι αναφερόμενες παραπάνω αγορές καπνού για στρίψιμο τσιγάρων και έτοιμων τσιγάρων αποτελούν μία ενιαία αγορά, αυτή των τσιγάρων καθώς μεταξύ των δύο υπάρχει υποκατάσταση σε πολύ μεγάλο βαθμό, αντίστοιχη τουλάχιστον με αυτή που υπάρχει μεταξύ ετοιμών τσιγάρων με φίλτρο και άφιλτρων, τσιγάρων με εγχώριο μείγμα καπνού και τσιγάρων με αμερικάνικο μείγμα (american blend), βαρέων και ελαφρών, ειδικών γυναικείων και μη κλπ. Η διαδικασία παρασκευής αποτελεί ασφαλώς στοιχείο που απευθύνεται σε καταναλωτικό κοινό με διαφορετικές προτιμήσεις, χωρίς όμως ειδικά χαρακτηριστικά ηλικίας, επαγγέλματος, κλπ. και όχι σε βαθμό που να καθιστά το στριφτό τσιγάρο μη υποκαταστάσιμο. Στοιχεία διαφοροποίησης ανάλογης σημασίας με τον τρόπο παρασκευής υπάρχουν και μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών ετοιμών τσιγάρων που ανωτέρω αναφέρονται, χωρίς όμως αυτά να θεωρούνται ικανά να οδηγήσουν στο συμπέρασμα ότι και στα έτοιμα τσιγάρα υπάρχουν περισσότερες από μία σχετικές αγορές. Τα δειγματοληπτικά στοιχεία της FOCUS A.E. σχετικά με το βαθμό υποκατάστασης, παρουσιάζουν μεν αδυναμίες, αλλά και η αντίθετη άποψη δεν στηρίζεται σε καμμία έρευνα, έστω και ελλιπή. Λαμβάνοντας υπόψη, συνεπώς, το σύνολο των πωλήσεων τσιγάρων στην Ελλάδα για το έτος 1997, τα μερίδια των εταιρειών, σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκομίστηκαν στην Επιτροπή, είναι εξαιρετικά χαμηλά και ανέρχονται, συγκεκριμένα, για μεν την ITG σε 0,3% για δε την DEVN σε 0,6% και αθροιστικά σε 0,9%. Για την αγορά αυτή, συνεπώς παρέλκει η εξέταση από την Επιτροπή των προϋποθέσεων του άρθρου 4γ ν.703/77, όπως ισχύει.

IV. Οσον αφορά την αγορά του καπνού για στρίψιμο στην Ελλάδα, εκτός από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, δραστηριοποιείται ένας μικρός αριθμός κυρίως αλλοδαπών εταιρειών, και συγκεκριμένα η εταιρεία ROTHMANS, που διαθέτει καπνό με τα σήματα Samson και Bison, και μερίδιο αγοράς 15%, η εταιρεία GALLAHER, που διαθέτει καπνό με το σήμα Old Holborn και μερίδιο αγοράς 5,3% και η συνεταιριστική εταιρεία ΣΕΚΑΠ, που διαθέτει καπνό με το σήμα Cooper και μερίδιο αγοράς 5,3%. Περαιτέρω, ο δυνητικός ανταγωνισμός διαγράφεται έντονος καθώς αφενός μεν έχουν αρθεί οι μέχρι το 1980 ισχύοντες νομικοί περιορισμοί για την παραγωγή και διάθεση κομμένου καπνού και σιγαρόχαρτου, σύμφωνα με τους οποίους η χρήση στριφτών τσιγάρων επιτρεπόταν μόνο στους Έλληνες καπνοπαραγωγούς, ενώ διεθνώς δραστηριοποιούνται στην αγορά αυτή ισχυρές εταιρείες όπως η PHILLIP MORRIS και η R.J.REYNOLDS, οι οποίες μπορούν να εισέλθουν και στην ελληνική αγορά χρησιμοποιώντας τα

δίκτυα που ήδη διαθέτουν για τη διανομή των ετοιμών βιομηχανοποιημένων τσιγάρων. Είναι εξάλλου σημαντικό το ότι οι πωλήσεις καπνού για στρίψιμο στην ελληνική αγορά έχουν σημειώσει μεγάλη αύξηση τα τελευταία χρόνια που ανέρχεται στο 18%. Για τους λόγους αυτούς, λαμβάνοντας υπόψη και ότι η εξαγοράζουσα εταιρεία διαθέτει μικρό μερίδιο στην αγορά καπνού για στρίψιμο (6%), εκτιμάται ότι ο ανταγωνισμός στην αγορά αυτή δεν θα περιοριστεί από την εξεταζόμενη συγκέντρωση.

V. Εξάλλου, όσον αφορά την αγορά σιγαρόχαρτων, την ελληνική αγορά προμηθεύουν σήμερα, πέραν των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, οι εταιρείες NIEMEYER με βάσει όγκου υπολογιζόμενο μερίδιο αγοράς ύψους 7,7%, GALLAHER με 9,3%, ΣΕΚΑΠ με 2,3% και το Ελληνικό Δημόσιο με 19,1%. Μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες, όπως οι ΕΦΚΑ και GIZEH, οι οποίες μπορούν εύκολα να επεκτείνουν τις εργασίες τους στη χώρα μας, η σημειούμενη στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια πτώση της τιμής του προϊόντος σε συνδυασμό με την άρση της φορολογίας επί των μη συσκευασμένων σιγαρόχαρτων που πραγματοποιήθηκε το 1995, το χαμηλό κόστος μεταφοράς, η εύκολη πρόσβαση στο χαρτί ως πρώτη ύλη του προϊόντος δημιουργούν ευνοϊκές προϋποθέσεις δυνητικού ανταγωνισμού. Επιπροσθέτως, αν και το μερίδιο που συνολικά διαθέτουν οι υπό συγκέντρωση εταιρείες στην αγορά σιγαρόχαρτου είναι υψηλό, δεν εκτιμάται ότι θα σημειωθεί πρόβλημα στην προμήθεια του προϊόντος, καθώς το προϊόν αυτό διατίθεται στο καταναλωτικό κοινό κυρίως συσκευασμένο μαζί με τον καπνό για στρίψιμο, κατά συνέπεια, οι εταιρείες που παράγουν καπνό για στρίψιμο μπορούν να απευθύνονται στους ευρωπαίους κατασκευαστές σιγαρόχαρτου. Για τους λόγους αυτούς ο ανταγωνισμός και στην αγορά του σιγαρόχαρτου δεν θα περιοριστεί από την εξεταζόμενη συγκέντρωση.

Τέλος, οι δευτερεύοντες περιορισμοί που εμπεριέχονται και στην υπό εξέταση συμφωνία, και συγκεκριμένα ο όρος περί μη απόσπασης προσωπικού κατά τη διάρκεια και για δύο έτη μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, η υποχρέωση της πωλήτριας να μην ασκήσει ανταγωνιστική προς τις επιχειρήσεις της εξαγοράζουσας δραστηριότητα κατά τη διάρκεια και για πέντε έτη μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής και να μην αποκτήσει, ειδικότερα, επιχείρηση που ασκεί τέτοια δραστηριότητα σε ποσοστό που οι πωλήσεις από τη δραστηριότητα αυτή να αντιπροσωπεύουν ποσοστό μεγαλύτερο του 20% των καθαρών πωλήσεων της επιχείρησης αυτής κατά την προηγούμενη χρήση (άρθρο 17 της σύμβασης) συνδέονται άμεσα με την πραγματοποιούμενη μεταβίβαση φήμης και πελατείας στην εξαγοράζουσα εταιρεία και δεν θεωρούνται ότι περιορίζουν τον ανταγωνισμό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν υφίσταται νόμιμη περίπτωση για να απαγορευθεί η από 1.6.1998 γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση μεταξύ των εταιρειών IMPERIAL TOBACCO GROUP PLC και IMPERIAL TOBACCO HOLDINGS (HOLLAND) B.V. αφενός και DOUWE EGBERTS VAN NELLE PARTICIPATIONS, SARA LEE/DE N.V, DOUWE EGBERTS VAN NELLE TOBACCO INTERNATIONAL BV, B.V. VEREENIGDE SNEEKER TABAKSFABRIEKEN, VOORHEEN ZANDHUIZEN EN POSTMA, DOUWE EGBERTS VAN NELLE TABAKSPRODUCTIEMAATSCHAPPIJ B.V. και DOUWE EGBERTS VAN NELLE TOBACCO NETHERLANDS BV αφετέρου.

Η απόφαση εκδόθηκε την 25η Σεπτεμβρίου 1998.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

Η Συντάξασα την Απόφαση

Σταύρος Αργυρόπουλος

Μελίνα Μουζουράκη

Η Γραμματέας

Αλεξάνδρα – Μαρία Ταραμπίκου